

Säkerhetsplan för Grankulla

STF godkänt 11.06.2012 § 42

**Kauniaisten kaupunki
Grankulla stad**

Säkerhetsplan för Grankulla

Innehåll

1. Säkerhetsplan för Grankulla: bakgrund och mål.....	3
2. Verksamhetsmiljön och säkerhetsläget.....	4
3. Insatsområden och utvecklingsförslag i fråga om säkerhet	6
3.1 Att förebygga marginalisering.....	6
Barn och unga.....	6
Vuxenbefolkning	9
Seniorer	11
3.2 Främjande av trafiksäkerheten	12
3.3 Att förebygga olyckor.....	14
3.4 Att förebygga brott.....	17
3.5 Att främja säkerheten i centrumområdet	19
4. Uppföljning och information.....	19
5. Bilagor	19
Källor	20

1. Säkerhetsplan för Grankulla: bakgrund och mål

Statsrådet har i sitt program för den inre säkerheten (8.5.2008) satt upp som mål att **Finland ska vara det säkraste landet i Europa 2015**. För att uppnå detta mål har staten förutsatt att varje kommun utarbetar en plan för hur brott, störningar och olyckor ska förebyggas och säkerheten förbättras. De lokalt fastslagna åtgärderna ska ingå i en säkerhetsplan som bereds i samarbete med myndigheter (polisen och räddningsverket) och kommuninvånare.

Med den inre säkerheten avses ett sådant tillstånd i samhället där alla åtnjuter de fri- och rättigheter som det rättsliga systemet garanterar dem och en samhällstrygghet fri från rädsla eller otrygghet som orsakas av brottslighet, störningar, olyckor och fenomen eller förändringar i det finländska samhället eller den globaliserade omvärlden. Många olika faktorer samverkar för att skapa en hög inre säkerhet. Till säkerheten bidrar en trygg hem-, bostads- och arbetsmiljö, fungerande basservice, en välplanerad trafikmiljö, tillgång till hjälp när den behövs och förvissning om att de som gör sig skyldiga till brott blir lagförda. I den inre säkerheten ingår också beredskap för storolyckor och störningar under normala förhållanden.

Ett centralt mål för säkerhetsplanen är att göra invånarna bättre medvetna om hur deras säkerhet och trygghetskänsla kommer att förbättras.

Grankulla stads säkerhetsplan utgår från trygghet i vardagen, analys av de risker som hotar den och åtgärder för att eliminera risker. Säkerhetsplanering är i och för sig något som man kontinuerligt ägnat sig åt i Grankulla, och information finns samlad i olika källor, som använts som källmaterial för denna plan:

Figur 1: Säkerhetsplaneringen i Grankulla.

Inför utarbetandet av säkerhetsplanen genomförde staden en enkät i september 2011 i syfte att kartlägga kommuninvånarnas upplevelse av allmän trygghet och deras syn på det rådande säkerhetsläget i Grankulla. Enkäten var öppen på stadens webbplats den 6–30 september 2011 och besvarades av 161 invånare. Om säkerhetsplanen har dessutom informerats på följande möten: ungdomsrådet 26.9.2011., handikapprådet 6.9.2011, äldrerådet 7.9.2011 och företagarkvällen 20.9.2011.

2. Verksamhetsmiljön och säkerhetsläget

Säkerhet är ett synligt inslag i Grankullas värden och strategi. "Trygg närhet genom livet" betyder bland annat att boendemiljön är trygg och trivsamt. "Åkta gemenskap" innebär att människorna bryr sig om varandra och drar försorg om gemensamma frågor. Främjandet av hälsa och välfärd hör till stadens strategiska insatsområden. Staden har satt upp som mål att bl.a. arbeta för barns och ungdomars välfärd och sunda utveckling, förebygga marginalisering och stödja sunda levnadsvanor bland den vuxna befolkningen. För sitt hälso- och välfärdsfrämjande arbete belönades Grankulla av social- och hälsovårdsministeriet med priset Årets Friska Kommun 2009.

Stadens sociodemografiska egenskaper skapar en god grund för trygghet i området. Omkring hälften av den vuxna befolkningen har högre högskoleexamen, och bland befolkningen som helhet är utbildningsnivån exceptionellt hög. Till följd av detta är inkomstnivån hög. Sysselsättningsläget är gott. Det är allmänt känt att utbildnings- och inkomstnivån korrelerar positivt med den allmänna hälsolivslängden och vissa välfärdsfaktorer. Allt detta syns i statistiken över Grankulla. (*Grankulla stads välfärdsrapport 2009*)

Boendemiljön i Grankulla är trygg och trivsamt, och trafikförbindelserna är goda. Invånarna är medvetna om sina språkliga rättigheter, och staden har en fungerande tvåspråkighet. Den tvåspråkiga kulturen är en styrka och utgör en god grund för förståelse för olika kulturer. (*Grankulla stads välfärdsrapport 2009*)

I Grankulla stads välfärdsrapport 2009 noteras bl.a. följande trender i verksamhetsmiljön:

- Befolkningens åldrande
- Bildande av nätverk
- Urbanisering och centralisering
- Etiska och ekologiska frågor tas upp
- Individualisering i levnadssätt och handlingssätt
- Den sociala ojämlikheten ökar
- Komplexiteten ökar
- 24/7 levande stad

(*Grankulla stads välfärdsrapport 2009*)

I huvudstadsregionens välfärdsundersökning (2008) samlade man övergripande information från invånare i huvudstadsregionen om deras subjektiva välbefinnande och faktorer som påverkar det. I Grankulla svarade 243 personer på enkäten. Enligt undersökningen är det inte prylar och anskaffningar som ger människorna kraft att klara vardagen, utan människorelationer, stressfrihet och trivsamt boende. Av invånarna i huvudstadsregionen är Grankullaborna klart nöjda med sin boendemiljö. Möjligheterna till fritidsaktiviteter och motion samt service på nära håll gör att invånarna här är mer benägna att stanna kvar i regionen än i övriga delar av huvudstadsregionen. Grankullaborna upplever också sin boendemiljö som tryggast i huvudstadsregionen. Allra tryggast känner sig män och de yngsta åldersklasserna. En viktig faktor som skapar trygghet och förebygger marginalisering är fungerande service. Enligt huvudstadsregionens välfärdsundersökning är invånarna i Grankulla synnerligen nöjda med de kommunala tjänsterna.

Hur trygg känner ni er i följande situationer?	Trygg	Ganska trygg	Ganska otrygg	Otrygg	Kan inte säga
När ni går ensam i ert bostadsområde på dagen..	96,3	3,7	-	-	-
När ni går ensam i ert bostadsområde i mörker	52,1	43,8	3,8	0,4	-
När ni tar ut pengar ur en automat.....	68,1	30,7	0,4	0,8	-
När ni är ensam hemma.....	86,2	12,5	0,4	0,4	0,4

Figur 2: Fyra tusen synsätt på välbefinnande – en undersökning om huvudstadsbornas välbefinnande. Socca, arbetspapper 2009:1

Säkerhetsläget i Grankulla stad i ljuset av säkerhetsenkäten

Enligt den säkerhetsenkät som Grankulla stad genomförde i september 2011 upplever invånarna alltjämt att det allmänna säkerhetsläget i staden är rätt bra. Av dem som svarat på enkäten (161 st. svar) ansåg 80,6 procent att man kan leva och röra sig tryggt eller ganska tryggt i Grankulla.

Bedöm på skalan 1–5 hur tryggt det är att bo och röra sig i Grankulla (1 = otryggt, 5 = tryggt).

	Svar	Antal	Procent	20%	40%	60%	80%	100%
1.	1	2	1,25%					
2.	2	4	2,50%					
3.	3	25	15,63%					
4.	4	79	49,38%					
5.	5	50	31,25%					

Figur 3. Grankulla stads säkerhetsenkät

Trots det goda allmänna säkerhetsläget ansåg mer än en tredjedel av dem som svarat att tryggheten i allmänna områden har försvagats i någon mån eller klart under de senaste fem åren. Samtidigt ansåg dock hälften av de svarande att läget är oförändrat eller har förbättrats under de senaste fem åren. Känslan av trygghet eller otrygghet är mycket subjektiv, vilket syns på variationen i svaren. Staden har som mål att fortlöpande förbättra säkerheten för att trygghetskänslan hos alla invånare ska stärkas.

Anser du att säkerheten på allmänna platser förbättrats under de senaste fem åren?

	Svar	Antal	Procent	20%	40%	60%	80%	100%
1.	Förbättrats klart	1	0,63%					
2.	Förbättrats i någon mån	18	11,39%					
3.	Är oförändrad	64	40,51%					
4.	Försvagats i någon mån	39	24,68%					
5.	Försvagats klart	17	10,76%					
6.	Kan inte säga	19	12,03%					
	Tillsammans	158	100%					

Figur 4. Grankulla stads säkerhetsenkät

Som centrala faktorer som försämrar tryggheten/säkerheten i Grankulla upplevdes rädsla för våld samt bristande trafiksäkerhet. Otrygghet upplever man främst kvälls- och nattetid i stadens centrum, i kollektivtrafiken samt i parker och på motionslingor. Över hälften av de svarande upplevde dock även dessa ställen som trygga eller ganska trygga oberoende av vilken tid på dygnet det är. Trafiksäkerheten lyftes fram i ett flertal verbala svar. Speciellt fortkörning, stora trafikmängder, bristande trafikkultur och nonchalans i fråga om trafikreglerna var återkommande orosmoment som ansågs öka otryggheten. Rädslan för våld och den allmänna känslan av otrygghet berodde enligt svaren främst på offentligt supande och störande beteende i närheten av köpcentret och järnvägsstationen.

När de svarande fick en fråga om medel för att förbättra tryggheten i vardagen efterlyste de framför allt förbättringar i trafiksäkerheten särskilt genom en ökning av trafikövervakningen. För att sänka de faktiska körhastigheterna önskade man dessutom åtgärder i form av gatuplanering, t.ex. flera farthinder. Tryggheten och trivsamtalen i centrumområdet ville man förbättra genom ökad närvaro och övervakning av polisen. Dessutom ville man öka bevakningen av köpcentret och centrumområdet för att få bukt med det störande beteendet. En ytterligare önskan var att även säkerhetsaspekten ägnas uppmärksamhet vid planering av infrastrukturen. Speciellt ansåg man det som viktigt att belysningen förbättras på gator och i parker.

3. Insatsområden och utvecklingsförslag i fråga om säkerhet

Säkerhetsprogrammet fokuserar på

- att förebygga marginalisering (barn och unga, vuxenbefolkningen, de äldre)
- främja trafiksäkerheten
- förebygga olyckor
- förebygga brott
- främja säkerheten och tryggheten i centrumområdet

Nedan behandlas programmets insatsområden med utvecklingsförslag.

3.1 Att förebygga marginalisering

Barn och unga

I Grankulla finns ca 2 350 barn och unga i åldern 0–19 år, av dessa 629 i dagvårdsåldern (0–6 år), 1 111 i grundskoleåldern (7–15 år) och 610 i åldern 16–19 år. Årskullarna i förskolan och grundskolan har minskat sedan 2003, och även antalet 16–19-åringar har sjunkit fr.o.m. 2011. (*Ekonomisk delårsrapport 1/2011*)

Barnens, ungdomars och familjers tillstånd i Grankulla, uppväxtförhållandena och servicen samt utmaningarna i anknytning till utvecklingen av dessa har beskrivits i Helhetsplanen för mentalvårdsarbetet, Strategin för förebyggande rusmedelsarbete, Vårdsrapporten (2009), Grankulla stads barnskyddsplan samt senast i Barn- och ungdomspolitiska programmet. Ett centralt dokument som beskriver hur de ungas välfärd har utvecklats är Skolhälsoenkäten, som senast genomfördes 2010.

Där lyfte man fram bl.a. följande utmaningar som anknyter till trygghet/säkerhet:

- bristen på föräldraskap och överlag vuxna i de ungas liv

- olyckor i skolan
- mobbning och sexuella trakasserier i skolan
- förseelser
- illamående bland barn och unga – de flesta mår bra men en del mår sämre än förut
- ökat bruk av alkohol och droger och de skador det leder till

Resultaten av huvudstadsregionens välfärdsundersökning (2008) ger vid handen att var tredje Grankullabos liv är jäktigt, vilket återspeglas också i barnens välbefinnande. Utvecklingen av familjecentralnätet har fokuserat på öppen familjeverksamhet. I Grankulla finns det småbarnsfamiljer där föräldrarna behöver en hel del stöd och vägledning i föräldraskapet; detta hjälpbehov kan identifieras väl i den öppna familjeverksamheten, där hjälpen också är lättillgänglig. Som följande mål har den öppna familjeverksamheten att skapa grupper för kamratstöd. Vi har redan nu goda erfarenheter av hur hjälpbehovet kan identifieras i ett tidigt skede samt hur man tar upp det med de berörda och erbjuder hjälp.

De inrättade välfärdsgrupperna för små barn samt barn och ungdomar är dessutom multiprofessionella grupper med experter från olika sektorer. De har till uppgift att trygga barnens och ungdomarnas välfärd, förstärka faktorer som skyddar välfärden samt identifiera faktorer som hotar den.

Tillgången på vård är en viktig faktor, när det gäller att skapa trygghet och förebygga marginalisering. T.ex. på familjerådgivningen är det möjligt att få tid under samma vecka i krissituationer och annars inom två veckor. Också annars är läget bättre i Grankulla än i kommunerna i genomsnitt i fråga om tillgången och kvaliteten på service för barn och familjer. I flera sektorer uppfylls de nationella kvalitetsrekommendationerna, och tidsgränserna håller. Invånarna behöver sällan köa till tjänsterna. Målet "Trygg närhet genom livet" uppfylls med andra ord.

Utmaningar inom mental- och missbrukarservicen har senast identifierats i en kvalitetsrevision av hela servicenätverket, som Institutet för hälsa och välfärd låtit göra och som kommer att användas som grund, då olika aktörer tillsammans utvecklar verksamhetsrutinerna och bedömer de befintliga resurserna.

I tabellen nedan presenteras statistik från 2009 över barnskyddet i Grankulla.

Statistikuppgifter över barnskyddet från 2009	antal el. %
0–17-åringar som placerats utom hemmet i procent av hela åldersgruppen	0,2
Barn och unga inom öppenvården 2009	37
0–17-åringar i öppenvården i procent av hela åldersgruppen	1,8

Figur 5: Stakes. Barnskyddet 2009. http://www.stakes.fi/tilastot/tilastotiedotteet/2010/Tr29_10.pdf

Enligt *skolhälsoenkäten (2010)* tampas ungdomar i Grankulla med utmaningar som gäller levnadsvanor och livskompetens. Ungdomar begår förseelser oftare än förut, och en fjärdedel av de unga känner sig fysiskt hotade. Svaren från elever i årskurserna 8 och 9 i Grankulla tyder på en oroväckande utveckling särskilt i fråga om attityderna till bruk av alkohol och droger. Olyckorna har ökat i skolorna. Arbetsklimatet i skolorna har blivit sämre, mobbning och olovlig frånvaro vanligare. Daglig rökning har blivit vanligare, liksom experiment med droger.

Även bland studerande i årskurserna 1 och 2 i gymnasiet har daglig rökning, rusinriktat drickande och experiment med droger ökat. Det har blivit vanligare med upplevelse av fysiskt hot och upprepade förseelser. Resultaten av skolhälsoenkäten återspeglar en avsaknad av föräldraskap eller vuxet stöd i många barns och ungdomars vardag. Samma problem syns i resultaten av *huvudstadsregionens välfärdsundersökning (2008)*, enligt vilken varje tredje Grankullabos liv är jäktigt. Detta återspeglas i barnens välbefinnande.

Bland resultaten av skolhälsoenkäten är det särskilt det ökade bruket av alkohol och droger samt den allt vanligare otrygghetskänslan som inger bekymmer. Att påverka bruket av rusmedel står delvis utanför skolans möjligheter till inflytande och är i hög grad beroende av de värden som gäller i samhället. Trots det bör skolan för sin del ha som ambition att bryta trenden. Det är överraskande att otryggheten har ökat samtidigt som skolorna under de senaste åren har ägnat frågan stor uppmärksamhet och förbättrat förhållandena bl.a. genom säkerhetsplaner och säkerhetsteam. Svaren torde kunna tolkas så att de unga upplever otrygghet också under fritiden. En central utmaning i Grankulla består i att utveckla elevvården som helhet. Mycket tväradministrativt samarbete har redan gjorts under de senaste åren. Hösten 2010 inledde man bland annat det s.k. Kelpo-projektet, som är gemensamt för småbarnsfostran och båda skolförvaltningarna. Projektet siktar på att hjälpa stödbehövande elever i lärandet i enlighet med den reviderade lagen om grundläggande utbildning.

För att garantera elevernas säkerhet och trygghet bör skolorna i samband med läroplanen göra upp en plan för att skydda dem mot våld, mobbning och trakasserier. I Grankulla uppdaterar skolorna aktivt sina säkerhetsplaner och drar försorg om att byggnadernas räddningsplaner hålls aktuella. Förbättrandet av säkerheten ur skolornas synvinkel kräver gott samarbete med olika myndigheter, utveckling av brand- och säkerhetsinspektionerna, regelbunden utbildning och övning, uppföljning av säkerhetsplanen samt arbete för att säkra beredskapen. Skolorna har säkerhetsgrupper, som har till uppgift att planera åtgärder för att förbättra säkerheten i skolorna. Säkerheten i skolorna har förbättrats också med hjälp av tekniska lösningar såsom kameror och låssystem.

Dagvården ansvarar för sin egen säkerhetsplanering. Varje daghem har en egen plan, i vilken man går igenom bland annat person-, verksamhets-, egendoms- och datariskerna samt eventuella andra risker. Syftet är att förebygga olyckor och upprätthålla säkerheten genom att erbjuda redskap för att minimera, förutse och åtgärda risksituationer. Därtill uppdaterar dagvården regelbundet räddningsplanerna för sina fastigheter.

Utvecklingsförslag

- **Åtgärder i det barn- och ungdomspolitiska programmet 2011–2016**

- Stärka den sociala gemenskapen bland unga
 - ➔ Utreda möjligheten att grunda ett ungdomskafé i centrum
 - ➔ Stärka ett klimat som bygger på volontärarbete av medborgare genom att ungdomarna ges konkreta möjligheter att arbeta som volontärer; verksamheten integreras i utbildningen på andra stadiet
 - ➔ Gymnasierna tar in kurser i frivilligverksamhet i sitt kursprogram för att ge de unga chanser att bekanta sig med olika former av frivilligarbete, principerna för det och olika praxis.

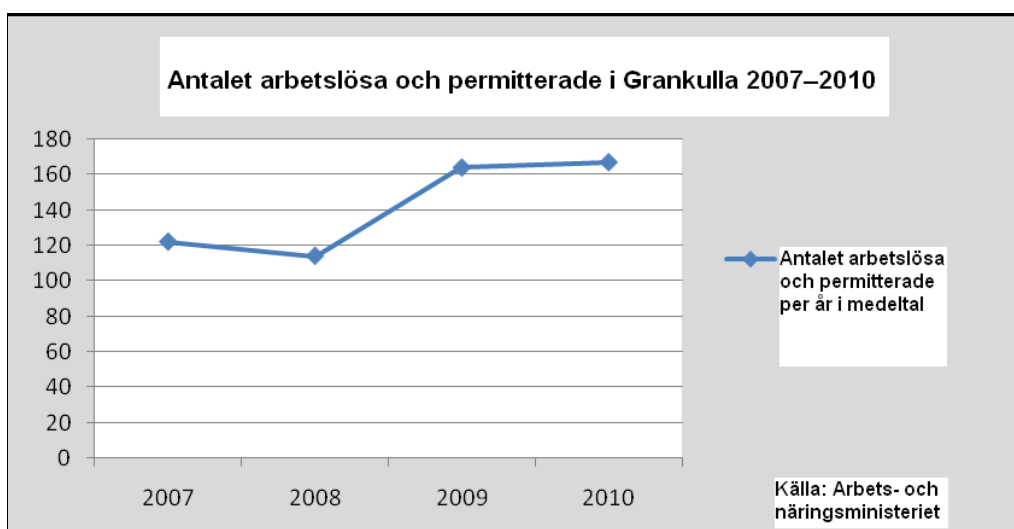
- **Åtgärder i barnskyddsplanen**
- **Åtgärder i strategin för förebyggande rusmedelsarbete 2008–2015**
 - Stärka den tidiga interventionen
 - Identifiera barn och unga med rusmedelsproblem i familjen
 - Stöda ansvarsfullt föräldraskap
- **Vidareutveckling av den multiprofessionella elevvården**
- **Åtgärder i helhetsplanen för mentalvårdsarbetet 2007–15**
 - Identifiera och förebygga familjevåld
 - Identifiera barn som befinner sig i en bekymmerszon
 - Använda stödmodellen för elever i årskurs nio för att säkerställa att ingen blir utan studieplats eller jobb efter grundskolan
- **Åtgärder inom projektet KiVa Koulu för att eliminera mobbing**
- **Uppdaterade säkerhets- och räddningsplaner i skolor och daghem; inskolning och utbildning av de anställda så att de klarar av de åtgärder som krävs i planerna**
 - Säkerhets- och räddningsplanerna uppdateras regelbundet
 - Åtgärder för krissituationer övas regelbundet

Vuxenbefolkning

Det har gjorts enkäter i Grankulla för att få reda på invånarnas upplevelse av välfärd. På våren 2007 genomfördes en *hälsoenkät bland vuxenbefolkningen* i samarbete mellan Folkhälsoinstitutet (nuvarande Institutet för hälsa och välfärd, THL) och Grankulla stad. Samma år genomfördes undersökningen *Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa*, vilket gjorde det möjligt att jämföra resultaten i Grankulla med läget i hela Finland. På våren 2008 utförde det finska kompetenscentret inom det sociala området i huvudstadsregionen SOCCA en *välfärdsundersökning* samtidigt i Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla.

Enkätens teman var hälsa, vardagsfarenheter, ekonomisk situation, arbetsliv och boende.

Sysselsättningsläget i Grankulla är gott. Andelen arbetslösa i mars 2011 var 3,8 %. Siffran hade visserligen stigit från läget 10/2008, då den var 1,1, %. Av de arbetslösa hade 44 % fyllt 50 år. Det var proportionellt räknat fler män än kvinnor som var arbetslösa (61/39 %). (*Ekonomisk delårsrapport 1/2011*)

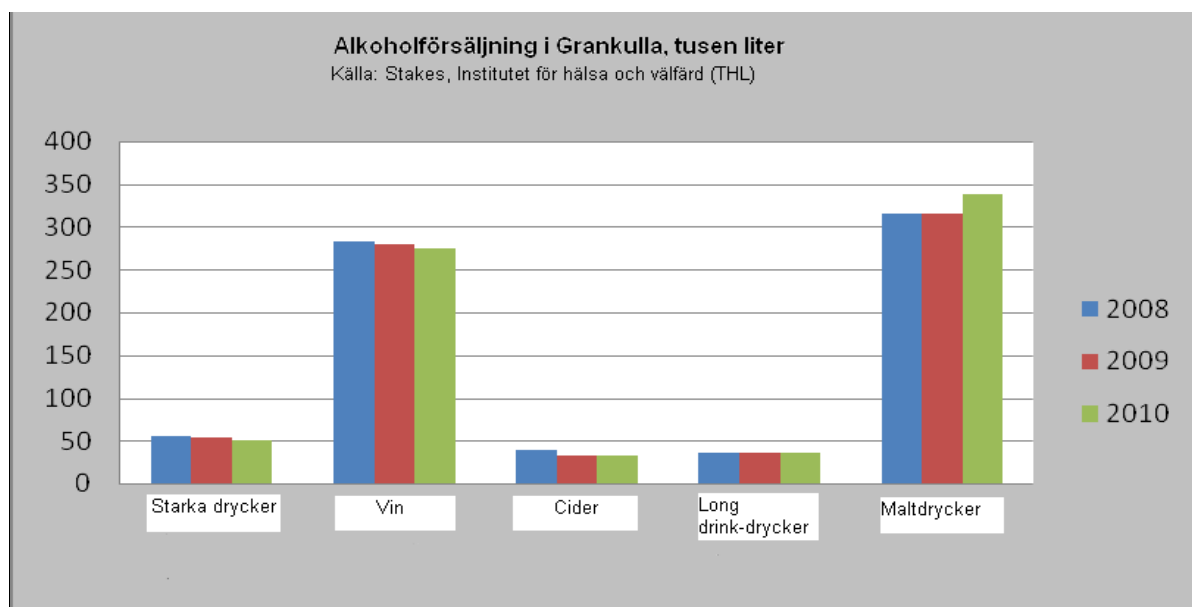
Figur 6: Arbetslösa och permitterade i medeltal/år i Grankulla 2007–2010.

Även om antalet bostadslösa är synnerligen stort speciellt i huvudstadsregionen, är bostadslöshet ett problem som främst förekommer i stora städer. Enligt uppgift från Institutet för hälsa och välfärd fanns det inte en enda bostadslös i Grankulla i början av 2000-talet, och även tidigare har antalet varit ytterst lågt. Däremot utgör Helsingfors, Esbo och Vanda landets toptrea i bostadslöshetsstatistiken.

I hälsoenkäten bland vuxenbefolkningen 2008 undersökte man Grankullabornas rökning, matvanor, alkoholbruk, motionsvanor, övervikt, upplevelse av hälsa, tandhälsa, trafikbeteende och tillgång till socialt stöd.

Alkoholbruk minst en gång i veckan är vanligare i Grankulla än i Nyland och hela Finland i genomsnitt. Den genomsnittliga veckokonsumtionen avviker dock hos männen inte just från nivån i Nyland och hela Finland. Hos kvinnorna är den en aning högre än medeltalet för hela Finland.

I Grankulla ökar männens alkoholbruk med åldern. Män i åldern 50–64 år dricker i medeltal lite mer alkohol här än i Finland i genomsnitt. Medelkonsumtionen/vecka bland kvinnor i åldern 50–64 år är högre än i Finland som helhet. En fjärdedel av männen och var tionde kvinna dricker sex portioner alkohol vid samma tillfälle minst en gång i veckan.

Figur 7: Alkoholförsäljning i Grankulla 2008–2010 (tusen liter).

Grankullaborna motionerna mer än nylänningarna och finländarna i genomsnitt. Nästan 60 % uppgav i enkäten att de under fritiden motionerar åtminstone en halvtimme minst tre gånger i veckan. Andelen överviktiga är i Grankulla klart lägre än i Nyland och hela Finland; detta gäller särskilt kvinnor. En större andel av Grankullaborna än av alla nylänningar och alla finländare uppgav att de anser sig vara vid god hälsa.

Utvecklingsförslag

- **Åtgärder i strategin för förebyggande rusmedelsarbete 2008–2015**

- Identifiering och förebyggande av missbruksproblem i ett tidigt skede (ex. att föra problem på tal, AUDIT, miniintervention, körkortsuppföljning; program mot missbruk bl.a. för nya klienter)
- Delta i samarbete på riksnivå och i huvudstadsregionen för att förebygga missbruk

- Utse en processägare för arbetet mot missbruk Tejo-arbetsgruppen fungerar som styrgrupp för det multiprofessionella arbetet mot missbruk.
- Minutförsäljnings- och utskänkningsställena för alkohol går regelbundet igenom i samarbete med alkoholtillståndsförvaltningen, berörda företagare och polisen.
- **Åtgärder i helhetsplanen för mentalvårdsarbetet 2007–15**
- Teman för hur man ska komma över svårigheter tas fram och arbetsformer skapas för hantering av t.ex. arbetsstress, föräldraskap, kriser i parförhållandet och arbetslöshet.

Seniorer

Även för seniorer är Grankulla en trygg och trivsamt boendemiljö. De äldsta åldersgrupperna bland de Grankullabor som deltog i huvudstadsregionens välfärdsundersökning var i alla hänseenden nöjdast med sin boendemiljö. En del av de äldre är synnerligen aktiva, men det finns också väldigt ensamma åldringar i Grankulla. Alkoholbruk, rökning och övervikt är de mest betydande av de faktorer som orsakar extra kostnader för hälsovården. (*Grankullas äldrepolitiska strategi 2011–2016*)

På riksplan har man satt upp som mål att de äldre ska kunna bo hemma så länge som möjligt. I Grankulla bor 92 procent av dem som fyllt 75 år i sitt eget hem. För seniorer består trygghet av tillgänglighet samt psykiskt, fysiskt och socialt välbefinnande. Det har blivit vanligare att åldringar behandlas illa, och ambitionen måste vara att identifiera fall av illabehandling bättre än hittills. De äldres välfärd, hälsa och trygghet kan främjas genom hembesök, seniorrådgivning, gruppaktiviteter och annan dagverksamhet. För att de äldre ska klara sig hemma kan det behövas ändringsarbeten i hemmet (stöd och ramper, avlägsnande av trösklar, bättre belysning) och stödtjänster (ex. trygghetstelefon). Tryggheten främjas också av bl.a. ett gott byggnadsbestånd (t.ex. flervåningshus med hiss), tydliga skyltar samt en servicelinje för att trygga tillgängligheten till olika tjänster.

I de enheter inom äldreomsorgen som ger service dygnet runt har säkerhetsaspekterna beaktats, och de har egna säkerhetsplaner.

Utvecklingsförslag

- **Åtgärder i den äldrepolitiska strategin**
- I stadsplaneringen och byggandet av motionsanläggningar säkras en tillgänglig motionsmiljö för att främja de äldres motion.
- En rådgivnings- och servicehandledningsmodell med låg tröskel, som omfattar också motionsrådgivning för äldre, utarbetas enligt de nya rekommendationerna, 2012–2013
- Utredning av behovet av att utveckla servicelinjen och andra transporter med hänsyn till den ökade dagverksamheten.
- Ett åtgärdsprogram för trygghet görs upp (2012–2013), där man beaktar olyckor, brott och våld som riktar sig mot äldre samt frågor som hänför sig till boende och säkerhet.
- **Åtgärder i helhetsplanen för mentalvårdsarbetet 2007–2015**
- Minskning av ensamheten (social aktivitet stöds; "aktivt hämtande" inom hemvården, motionsgrupper osv.).
- Identifieringen av depressionspatienter fortsätter (effektiverad depressionsdiagnostik, systematiskt bruk av DEPS-depressionscreening).
- **Åtgärder i strategin för förebyggande rusmedelsarbete 2008–2015**
- se åtgärderna i avsnittet *Vuxenbefolkning* ovan.
- Kartläggning av sociala nätverk.

3.2 Främjande av trafiksäkerheten

Figuren nedan visar utvecklingen av antalet trafikolyckor under åren 2007–2011. Antalet allvarliga olyckor har varit lågt, men smårockar är fortfarande rätt vanliga.

Uttryckningar antal (alla)	201 Trafikolycka: smårock, avkörning	202 Trafikolycka: liten	203 Trafikolycka: medelstor (stör trafiken)	204 Trafikolycka: stor (hindrar trafiken osv.)	Totalt
2007	35	11	2	0	48
2008	32	8	2	0	42
2009	22	7	0	0	29
2010	32	11	0	0	43
2011	29	4	0	0	33
Totalt	150	41	4	0	195

Figur 8: Trafikolyckor i Grankulla enligt nödcentralens datasystem (ELS) 2007–2011 (statistikföringstidpunkt december 2011).

I Grankulla utarbetades år 2009 en utredningsrapport över trafiksäkerheten, *Liikenneturvallisuusselvitys 2009*. Syftet med utredningen var att peka ut problem som inverkar på trafiksäkerheten samt bedöma de faktorer som ligger bakom problemen. Rapporten klarlägger vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra gatorna samt vilka andra åtgärder som planeras i syfte att förbättra trafiksäkerheten.

Fortkörning förekommer beklagligt ofta inom staden. I samband med trafiksäkerhetsutredningen 2009 observerade kommuntekniken hastigheterna på Bembölevägen nära Kasavuoren koulu, på Stationsvägen och på Kasabergsvägen. Enligt data som hastighetstavlan registrerade överskred 49 procent av fordonen den tillåtna hastigheten. Sammanlagt registrerades 518 480 förbipasserande fordon, av vilka 251 858 överskred hastighetsbegränsningen. Antalet fall av äventyrande av trafiksäkerheten och trafikförseelser har dock sjunkit under de senaste åren, såsom tabellen nedan visar.

Anmälda st.	Äventyrande av trafiksäkerheten	Grovt äventyrande av trafiksäkerheten	Trafikförseelse	Smitning	Totalt
2007	124	3	190	0	317
2008	91	2	191	0	284
2009	80	2	230	0	312
2010	54	7	176	0	237
2011	50	0	67	0	117
Totalt	399	14	854	0	1 267

Figur 9: Äventyrande av trafiksäkerheten, smitningar i vägtrafik och trafikförseelser i Grankulla 2007–2011. (Källa: Datasystemet för polisärenden "Patja", statistikföringstidpunkt december 2011.)

Trafikbeteendet i Grankulla kommenterades också i huvudstadsregionens välfärdsundersökning 2008. Kommuninvånarna grämde sig bland annat över "trafikkulturen", "unga motorister på vars vägnar jag är ständigt rädd" och "fartdårar i morgon- och eftermiddagsrusningen".

Grankulla stads säkerhetsenkät 2011 ger vid handen att kommuninvånarna alltjämt upplever trafiken som en faktor som hotar säkerheten i vardagen, även om staden har försökt förbättra säkerheten genom gatuplanering och nyligen genomfört bl.a. ett gatuprojekt i området Tunnelvägen–Grankullavägen–Dalvägen med huvudvikt uttryckligen på förbättring av trafiksäkerheten. Trafikvolymerna är fortsättningsvis

betydande i Grankulla. För att minska trafiken på stadens gator borde man kunna höja kollektivtrafikens attraktionskraft. Väsentliga faktorer som påverkar trafiksäkerheten är även trafikulturen och övervakningen av trafikbeteendet. Av säkerhetsenkäten framgick att invånarna önskar mer aktiv trafikövervakning och effektivare ingripande i trafikförseelser.

Oro för barnens och ungdomarnas skolresor uttrycktes såväl i säkerhetsenkäten som i diskussioner med skolorna. Många föräldrar kör sina barn till skolan, eftersom de inte upplever skolresan som trygg för barnet. Detta leder till att skolgårdarna och de närmaste gatorna stockar sig på morgnarna och trafiken blir livlig runt skolorna, vilket i sin tur klart höjer olycksrisken. Ett annat orosmoment bland kommuninvånare, även det med anknytning till skolresorna, är de ungas trafikbeteende då de kör moped, mopedbil eller motorcykel. Enligt svaren på säkerhetsenkäten önskar invånarna att man ska ingripa i ungdomars trafikbeteende genom vägledning och betydligt aktivare övervakning än hittills.

Kollektivtrafiken (lokaltåg och lokaltrafikens bussar) upplevdes i säkerhetsenkäten allmänt taget som trygg. Störande beteende kvälls- och nattetid speciellt på lokaltågen upplevdes dock som en faktor som försvagar tryggheten. HRT bereder som bäst en egen säkerhetsstrategi för åren 2012–2016. Grankulla deltar med HRT:s övriga delägarkommuner i arbetet för att förbättra säkerheten i kollektivtrafiken. HRT:s strategi fokuserar på att minska hotet om våld i kollektivtrafikmedel med hjälp av övervakning och bevakning samt att höja säkerheten på hållplatserna genom att förbättra hållplatsernas allmänna infrastruktur och underhållet av hållplatserna.

Enligt *hälsoenkäten bland vuxenbefolkningen* är användning av cykelhjälm vanligare i Grankulla än i resten av Nyland och Finland. Över 40 % av männen och kvinnorna i Grankulla uppgav att de använder cykelhjälm, medan motsvarande andel av alla män i Finland är under 20 % och av alla kvinnor under 30 %. Läget i Grankulla är sämre bland cyklister i åldern 15–29 år än i övriga åldersgrupper: av männen i åldersgruppen använder bara en dryg fjärdedel och av kvinnorna en femtedel cykelhjälm. Motsvarande trend kan skönjas i statistiken för hela Finland i fråga om cyklister i denna åldersgrupp i jämförelse med andra åldrar.

Så gott som alla män i Grankulla uppgav att de använder bilbälte i framsätet, medan motsvarande andel av männen i hela Finland är 92 %. I Grankulla och hela Finland är det ytterst ovanligt att kvinnor låter bli att använda bilbälte i framsätet. I baksätet är användning av bilbälte en aning mindre vanligt än i framsätet såväl i Grankulla som i hela Finland. Totalt 85 % av männen och 90 % av kvinnorna i Grankulla rapporterade att de använder bilbälte i baksätet. I hela Finland var motsvarande andelar 77 respektive 88 %.

Jämfört med andra finländare rapporterade något färre Grankullabor att de använder reflex. I allmänhet använder 28 % av männen och 45 % av kvinnorna i Grankulla reflex om de rör sig ute när det är mörkt (tabell 114), medan andelen bland männen i hela landet är 35 % och bland kvinnorna 57 %.

Gatubelysning höjer trafiksäkerheten och har särskilt stor betydelse för människornas subjektiva känsla av trygghet. I Grankulla är alla gator och de flesta gång- och cykelvägar belysta. Gatubelysningen styrs av Fortum via sammanlagt 16 belysningscentraler.

Utvecklingsförslag

- Vid gatuplanering och förbättrande av gatunätet prioriteras trafiksäkerheten högst även i fortsättningen
- Utvecklingsförslag i utredningen över trafiksäkerheten från 2009:
 - Utveckling av gaturummet
 - Dämpning av körhastigheterna (ambitionen är att påverka hastigheterna genom gatuplanering)

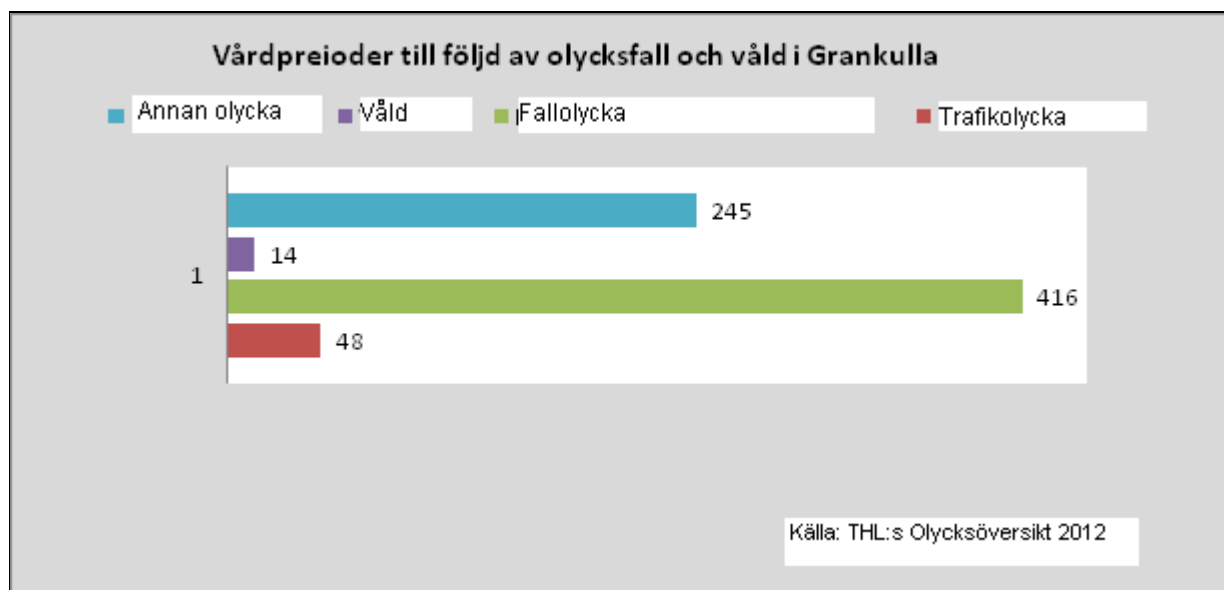
- Siktröjningar (underhållsenheten inom Grankulla samhällsteknik håller sikten öppen i korsningsområdena genom att röja undan växtlighet och se till att snöhögarna körs bort på vintern)
 - Mopederna bort från gång- och cykelvägarna. (Genom trafikstyrning, övervakning och upplysning hänvisas mopedisterna till körbanan)
 - Trafiksäkerhetssamarbete (både med polisen och med övriga kommuner i huvudstadsregionen.)
- Trafiksäkerheten i gång- och cykeltrafiken förbättras genom gatuplanering så att särskilt de utmaningar som den ökade cykeltrafiken medför beaktas.
 - Barnens sätt att ta sig till och från skolan uppmärksammas som en del av skolreseplanerna.
 - Ungdomar uppmuntras att i första hand gå, cykla eller åka kollektivt
 - Staden söker tillsammans med polisen medel för att förbättra trafikövervakningen
 - Säkerheten och trivseln förbättras i kollektivtrafiken (säkerhetsstrategin för Helsingforsregionens kollektivtrafik 2012–2016, HRT)

3.3 Att förebygga olyckor

Enligt Institutets för hälsa och välfärd *Olycksöversikter 2012* påverkar åldersstrukturen hos invånarna i ett område antalet olycks- och våldsfall i området. Skillnaderna kan också bero på andra faktorer, såsom sysselsättning, leder för gång- och cykeltrafik, de lokala arbetsgivarnas försorg om arbetarskyddet, omfattningen av den säkerhetsrådgivning som fått under livstiden samt alkoholbruk osv.

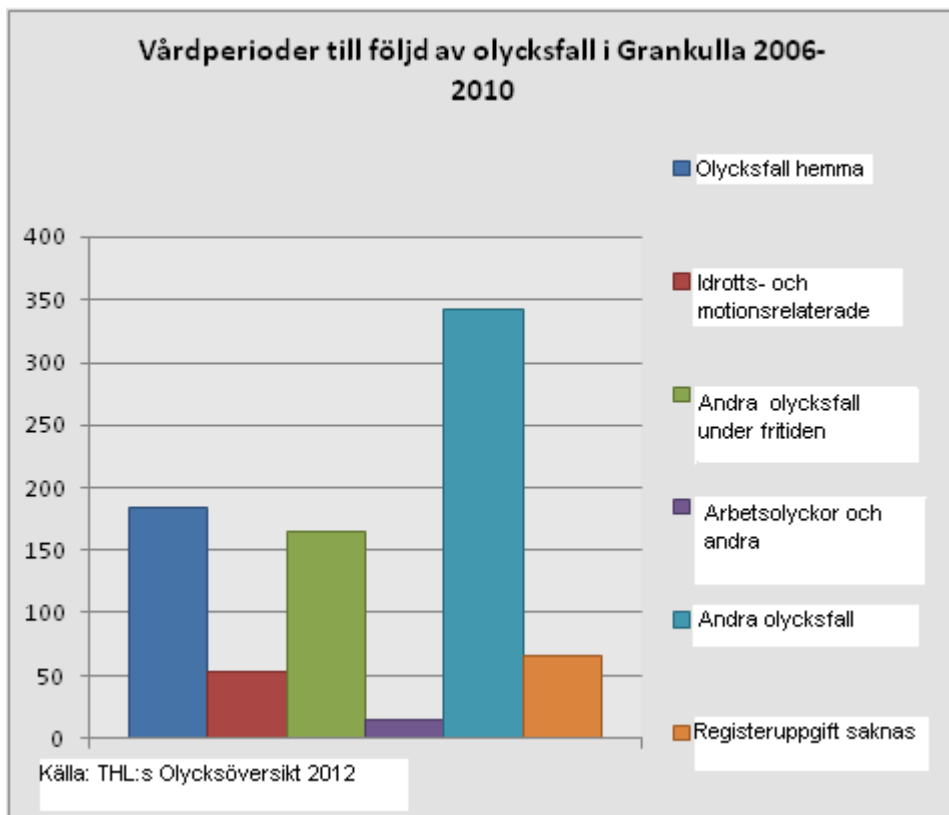
I Grankulla är det oftast män i åldern 15–49 år som drabbas; av dessa har var fjärde råkat ut för en olycka. Antalet idrotts- och motionsrelaterade olycksfall är störst bland kvinnor och män i åldern 15–29 år (14 % av åldersgruppen). Olycksfall hemma är vanligast bland kvinnor i åldern 50–64 år (6 % av åldersgruppen). (*Hälsoenkäten bland vuxenbefolkningen 2008*)

Antalet vårdperioder i Grankulla till följd av olycksfall och våld under perioden 2006–2010 var följande:

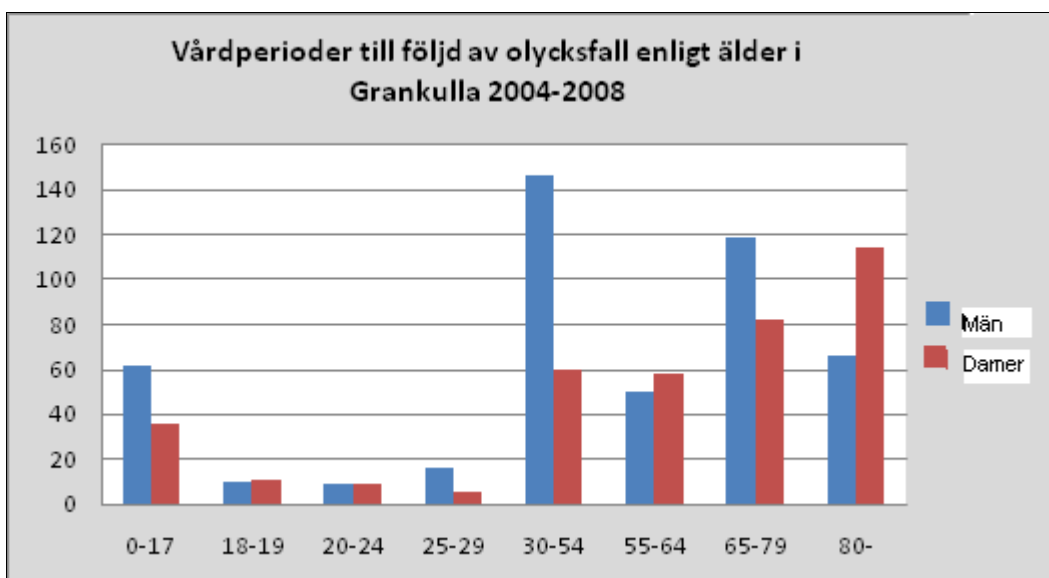
Figur 10: Vårdperioder till följd av olycksfall och våld, fördelade enligt skadetyp, under femårsperioden 2006–2010.

Definierbara olycksfall inträffar oftast under fritiden samt hemma, såsom tabellen nedan visar:

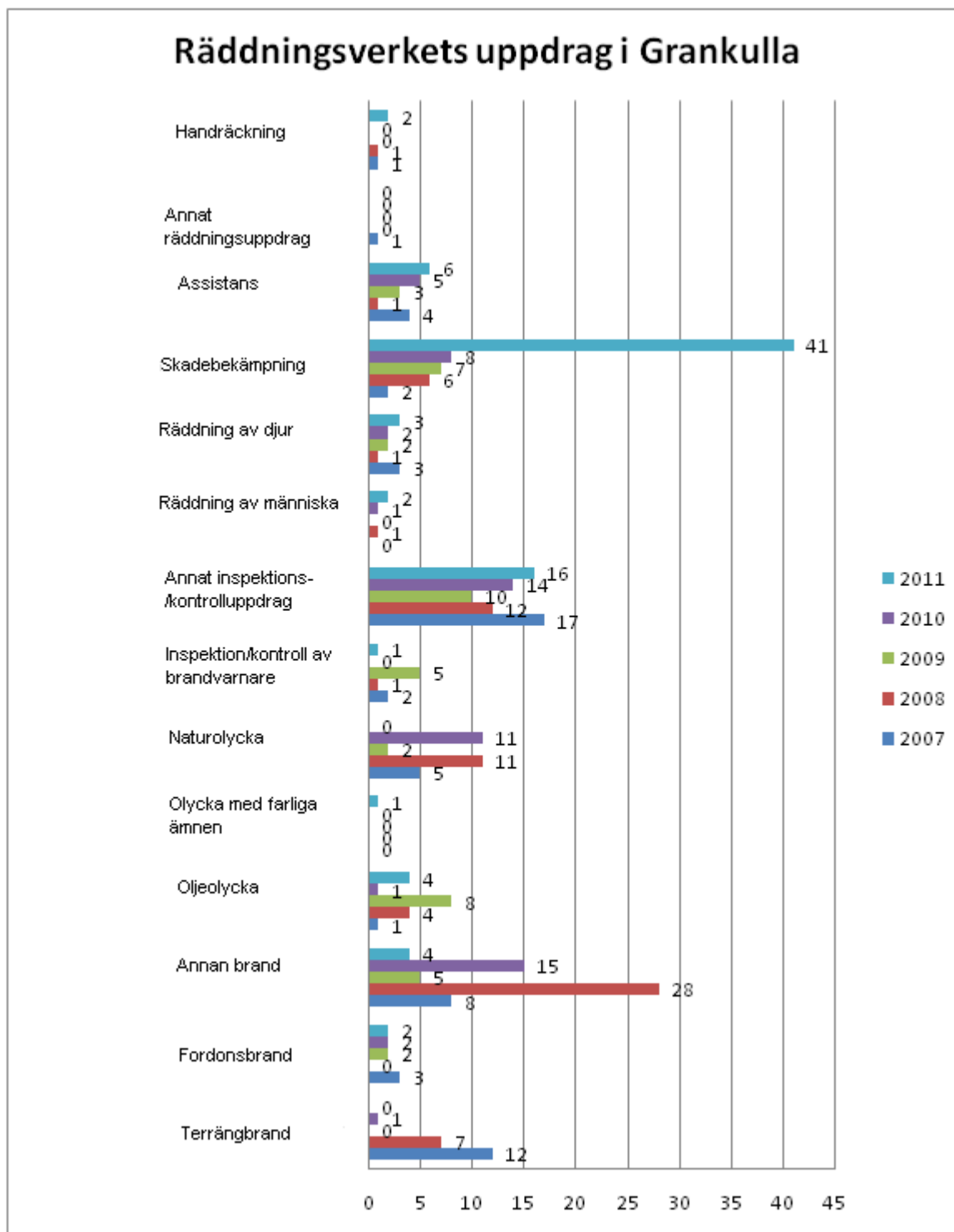
Figur 11: Vårdperioder till följd av olycksfall, fördelade enligt olyckstyp, under femårsperioden 2006–2010.

Vid en granskning av vårdperioderna till följd av olyckor och våld enligt ålder och kön kan man konstatera att antalet vårdperioder är högst i gruppen män 30–54 år. Bland kvinnor är antalet vårdperioder högst i åldersgruppen över 80 år.

Figur 12: Vårdperioder till följd av olycksfall och våld, fördelade enligt ålder och kön, under femårsperioden 2004–2008. Källa: Institutet för hälsa och välfärd. Olycksöversikt 2010.

Västra Nylands räddningsverk har enligt figuren nedan sysselsatts mest av bränder och naturolyckor samt olika slags inspektions- och kontrolluppdrag. Antalet personskador i bränder under åren 2006–2010 var sammanlagt tre: en person omkom och två skadades lindrigt.

Figur 13: Räddningsverkets uppdrag i Grankulla 2007–2011. Verksamhetsstatistik 2012, Västra Nylands räddningsverk.

- Säkerheten i åldrande människors hem uppmärksammas genom att de erbjuds säkerhetsmonitorer och rådgivning för att förbättra säkerheten i hemmet (ev. i samarbete med FBK).
- Gatuunderhållet sköts med siktet inställt på att förhindra halk- och fallolyckor.
- Användarna i stadens fastigheter går igenom olycksriskerna alltid när säkerhets- och räddningsplanerna uppdateras. Samtidigt gör man upp eventuella åtgärdsplaner för att minska olycksriskerna.
- Skolorna analyserar resultaten av skolhälsoenkäterna och planerar åtgärder för att förebygga olyckor.

3.4 Att förebygga brott

Polisen gjorde på våren 2009 en riksomfattande säkerhetsenkät. I undersökningen frågade man efter medborgarnas åsikter och erfarenheter om säkerhet och vilka saker som påverkar den. Vidare fick svararna berätta om de var bekymrade för brott och om eventuella egna erfarenheter av brott. Finländarnas känsla av trygghet har försvagats med några procentenheter sedan 2006. En orsak till detta är att en större andel av medborgarna än tidigare har råkat ut för våld. Av dem som svarade uppgav 7,3 procent att de blivit offer för våld under de tre senaste åren.

Antalet brott som begåtts i Grankulla har enligt Polisinspektionen i Västra Nyland utvecklats från 2009 till 2010 som följer:

- Antalet strafflagsbrott har stigit med ca 4 % på ett år, men antalen är trots allt låga (453 st. -> 472 st.).
- Egendomsbrotten har ökat med 25 %; det handlar särskilt om brott som riktar sig mot fordon samt inbrott i lägenheter och affärer.
- Misshandelsbrotten har ökat med ca 48 % på ett år.

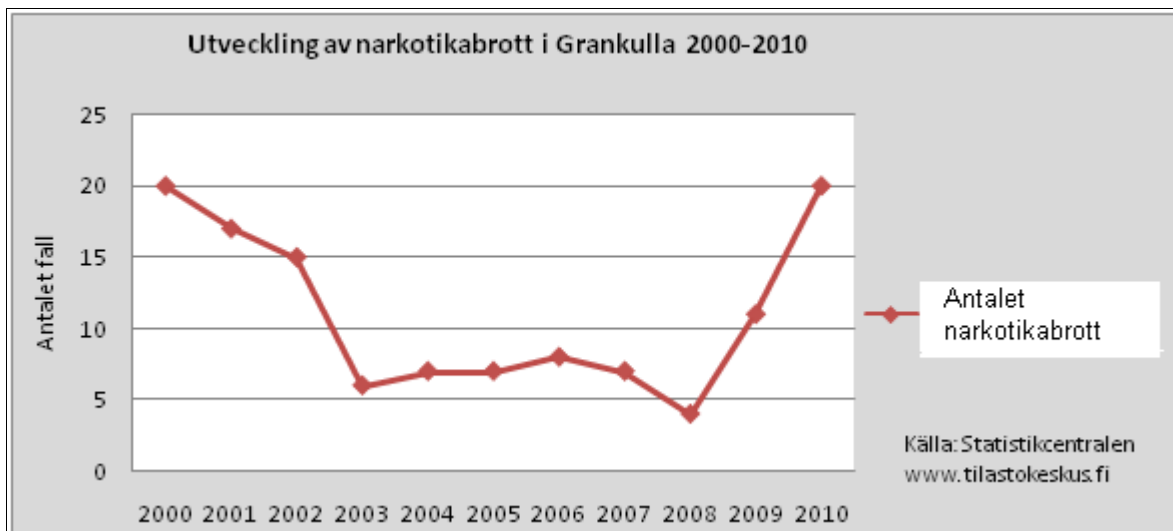
Andelen av utlänningar bland gärningsmännen har ökat särskilt i fråga om egendomsbrott.

Figuren nedan visar hur antalen misshandels- och rattfyllerifall utvecklats i Grankulla under åren 2004–2010.

Anmälda st.	Grov misshandel, deltagande i slagsmål	Misshandel, lindrig misshandel	Rattfylleri körning under påverkan av rusmedel	Grovt rattfylleri	Totalt
2004	0	11	5	8	24
2005	0	12	7	13	32
2006	0	17	11	9	37
2007	1	25	4	14	44
2008	0	9	12	9	30
2009	1	15	7	9	32
2010	0	23	6	4	33
2011	1	18	7	5	31
Totalt	3	130	59	71	263

Figur 14: Utveckling av antalen misshandels- och rattfyllerifall i Grankulla 2004–2011. (Källa: Datasystemet för polisärenden "Patja", statistikföringstidpunkt december 2011.)

Tabellen nedan visar hur antalet narkotikabrott utvecklats under åren 2000–2010.

Figur 15: Alla narkotikabrott som kommit till polisens kännedom i Grankulla åren 2000–2010. År 2010 var tre gärningsmän till narkotikabrott minderåriga. Största delen av dem som begår narkotikabrott är högst 30 år gamla.

Figur 16: Antalet narkotikabrott i Grankulla år 2010 enligt de misstänkta ålder (≤ 30).
Källa: Statistikcentralen.

Utvecklingsförslag

- Interaktionen med närpolisen och andra intressentgrupper intensifieras.
- Belysningen i centrumområdet förbättras ytterligare.
- I samband med utbyggnaden av centrumområdet reserveras möjlighet till kameraövervakning av allmänna områden, och tillsammans med polisen utreder man eventuellt införande av kameraövervakning av allmänna områden så att staden anskaffar och underhåller anläggningarna och polisen svarar för användningen.

3.5 Att främja säkerheten i centrumområdet

Enligt resultaten av säkerhetsenkäten upplevdes centrumområdet allmänt taget som tryggt. Av dem som svarade upplevde 97 % att det var tryggt att röra sig i centrum på dagtid. Otrygghet upplevdes närmast kvälls- och nattetid, men även då kände sig över hälften av de svarande trygga. Särskild otrygghetskänsla orsakades enligt undersökningen av offentligt supande och störande beteende i centrumområdet.

På grund av ordningsstörningar i Grankulla centrum sommaren 2002 avtalade den lokala företagarföreningen Kauniaisten yrittäjät ry med ett bevakningsföretag om bevakning av affärer i centrum och av centrumområdet under affärernas öppettider. Staden har årligen gett ett bidrag på ca 12 000 euro till företagarföreningen för ordnandet av bevakningen. Med detta stöd har staden velat garantera affärerna i centrum ekonomiska möjligheter till en tillräcklig övervakning i lokalerna och deras omedelbara närhet. För den allmänna övervakningen av ordningen i allmänna områden ansvarar polisväsendet. För bevakning av privata affärslokaler svarar i regel innehavaren av lokalen. Enligt den allmänna ansvarsfördelningen inskränker sig stadens roll till övervakning av stadens egna fastigheter.

Utvecklingsförslag

- se utvecklingsförslagen i punkt 3.4. Att förebygga brott.
- Staden deltar fortsättningsvis i kostnaderna för bevakning av centrumområdet.

4. Uppföljning och information

Säkerhetsplanen utarbetas för en fullmäktigeperiod åt gången. Den pågående fullmäktigeperioden sträcker sig till slutet av år 2012. Denna plan används för sin del som grund för strategin för fullmäktigeperioden 2013–2016.

Åtgärdsförslagen i säkerhetsplanen inkluderas i sektorernas mål, och på det sättet sker uppföljningen av planen som ett inslag i stadens planerings- och uppföljningsprocess.

Kommuninvånarna informeras om säkerhetsplanen bland annat i lokaltidningen och via stadens digitala kommunikationskanaler. Säkerhetsenkäten genomförs hädanefter vart tredje år.

5. Bilagor

Till säkerhetsplanen fogas som bilagor följande utlåtanden:

- Västra Nylands räddningsverks utlåtande om säkerhetsplanen för Grankulla
- Västra Nylandspolisinsrättnings utlåtande om säkerhetsplanen för Grankulla
- Grankulla handikappråds utlåtande om säkerhetsplanen för Grankulla
- Grankulla äldreråds utlåtande om säkerhetsplanen för Grankulla
- Kauniaisten yrittäjät ry:s utlåtande om säkerhetsplanen för Grankulla

De åtgärder som nämns i bilagorna beaktas vid genomförandet av säkerhetsplanen. Preciseringar enligt polisens och räddningsverkets utlåtanden har gjorts efter att utlåtandena tagits emot.

EFFEKTIVERING AV SAMARBETET MELLAN POLISINRÄTTNINGEN I VÄSTRA NYLAND OCH DE VÄSTNYLÄNDSKA KOMMUNERNA

Polisinrättningen i Västra Nyland arrangerade ett samarbetsmöte på Esbo huvudpolisstation 2.5.2011. Vid mötet kom man överens om att effektivera samarbetet mellan polisinrättningen och kommunerna inom övervakning och kommunikation.

Mötet beslutade att

1. polisinrättningen sammankallar ett expertnätverk med uppgift att utveckla systemet med kameraövervakning samt effektivera samarbetet kring övervakning av ungdomars bruk av rusmedel och av objekt där störningar förekommer;

2. polisinrättningen sammankallar ett expertnätverk med uppgift att utveckla samarbetet inom kommunikation. Nätverket ska svara för den regelbundna informationen och för samarbetet mellan polisinrättningen och kommunerna i situationer med akuta kommunikationsbehov.

Källor

- Valfärdsrapport (2009)
- Huvudstadsregionens välfärdsrapport (2008)
- Barnskyddsplan (STF 26.10.2009 § 66)
- Skolhälsoenkät (2010)
- Plan för förbättring av säkerheten i skolorna (finska skolnämnden 28.4.2009)
- Hälsoenkät bland vuxenbefolkningen (2008)
- Strategi för förebyggande rusmedelsarbete 2008–15 (STF 26.5.2008, § 35)
- Helhetsplan för mentalvårdsarbetet 2007–15 (STF 10.12.2007, § 78)
- Äldrepolitisk strategi 2011–2015
- Trafiksäkerhetsutredning (2009)
- Olycksöversikter 2012, Institutet för hälsa och välfärd
- Polisens brottsstatistik (t.o.m. 20.11.2011) (Patja)
- Uppdragsdata ur nödcentralens datasystem (t.o.m. 21.12.2011) (ELS)
- Räddningsplanerna för verksamhetslokaler
- Trafiksäkerhetsplan
- Beredskapsplan för plötslig försämring av luftkvaliteten
- Inhägnande av byggplats under byggnadstiden
- Tillfälliga trafikarrangemang vid gatubyggnadsarbeten
- Avtal om bevakning av centrum
- Kameraövervakning i skolorna
- Verksamhetsstatistik 2010, Västra Nylands räddningsverk
- Säkerhetsstrategi för kollektivtrafiken 2012–2016 (HRT)